

Renowacja Grobu Zbiorowego Wojennego 28 żołnierzy Wojska Polskiego z 66 i 75 Pułku Piechoty poległych 2 września 1939 roku

2025-11-07 07:46 Aktualności

Przestrzeń naszych miast to nie tylko architektura budynków, układ przestrzenny ulic, ale także miejsca pamięci takie jak pomniki czy groby, które upamiętniają ważne wydarzenia historyczne, postacie oraz miejsca. Mijamy je na co dzień, często nie zastanawiając się, co lub kogo upamiętniają.

W 2025 roku Miasto Chorzów uzyskało dotację w wysokości 31 977,36 zł w ramach programu „Groby i cmentarze wojenne w kraju - prace remontowe, badawcze, edukacyjne 2025” na realizację zadania „Renowacja Grobu Zbiorowego Wojennego 28 żołnierzy Wojska Polskiego z 66 i 75 Pułku Piechoty poległych 2 września 1939 roku”. Zadanie zostało dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego”. Całkowity koszt zadania wyniósł 39 971,70 zł.

Grób Zbiorowy Wojenny 28 żołnierzy Wojska Polskiego z 66 i 75 Pułku Piechoty, autorstwa artysty, rzeźbiarza Andrzeja Szczepańca został odsłonięty w 32. rocznicę wyzwolenia Chorzowa - 28 stycznia 1977 r. Miał być wyrazem hołdu i wdzięczności mieszkańców Chorzowa dla poległych w obronie wolności.

Pod płytą pomnika umieszczono szczątki 28 żołnierzy, którzy uczestniczyli w kampanii wrześniowej 1939 r.

Pomnik z czerwonego piaskowca, ma formę płaskorzeźby składającej się z czterech pól tworzących w przecięciach formę krzyża. Trzy części przedstawiają żołnierskiego orła, zaś w czwartej część (lewa dolna część monumentu) wyryto inskrypcję: „W hołdzie bohaterom poległym w obronie wolności. Społeczeństwo miasta Chorzowa”.

W okresie letnim prace konserwatorskie przy grobie przeprowadziła firma Joanna Mac Konserwacja Dzieł Sztuki z Oświęcimia. Pomnik poddano pełnej konserwacji, technicznej i estetycznej oraz zabezpieczano powierzchnię rzeźby przed dalszymi zniszczeniami powodowanymi przez czynniki atmosferyczne. W ramach konserwacji technicznej i estetycznej rzeźba poddana została dezynfekcji. Powierzchnia naturalnego kamienia została oczyszczona z zabrudzeń powierzchniowych i przebarwień wywołanych przez mikroorganizmy. Ubytki kamienia i formy rzeźbiarskiej uzupełniono kitami mineralnymi o kolorze i fakturze dobranej do otoczenia ubytku. Pomnik został scalony kolorystycznie. Pęknięcia i rozwarstwienia kamienia zostały sklejone, a partie silnie osłabione zostały wzmocnione poprzez impregnację strukturalną. Powierzchnia rzeźby została odtworzona i zabezpieczona przed działaniem wody poprzez wykonanie hydrofobizacji.

Po zakończonym procesie renowacji **w rocznicę 2 września** 1939 r. i w celu upamiętnienia 80 rocznicy zakończenia II wojny światowej, nastąpiło uroczyste poświęcenie grobu, poprzedzone mszą św. o godz. 10.00 w kościele pw. Ducha Św. z udziałem Władz Miasta. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele Instytutu Pamięi Narodowej z Katowic Dyrektor Andrzej Sznajder oraz Jan Kwaśniewicz a także wiceprezes Stowarzyszenia na Rzecz Zabytków Fortyfikacji Pro Fortalicium Pan Adam Lewan. Całość uświetnił Apel Poległych, który oddał hołd poległym żołnierzom i przypomniał o ich poświęceniu.

Pracom renowacyjnym przy współpracy Stowarzyszenia Rzecz Zabytków Fortyfikacji Pro Fortalicium, Stowarzyszenia Miłośników Chorzowa im. Juliusza Ligonia oraz Parafią Ducha Świętego towarzyszyły również działania edukacyjne w Chorzowie przybliżające:

- historyczno-społeczny kontekst grobów wojennych na terenie Chorzowa,
- wydarzenia okresu II wojny światowej na terenie dzisiejszego miasta,
- historię poległych w tym czasie bohaterów z 66 i 75 Pułku Piechoty.

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**
